

Előszó

A szülőfalu és határa, vidéke mindannyiunk számára a legtagabb otthon és a legszűkebb haza, amit ifjúkorunk óta a szívünkbe és a lelünkbe zártunk.

Emlékszünk-e még a határnevekre: Hármás, Gatyás, Országútja, Sárdúló, Utas, Csicsa-hegy, Alájáró, Periló, Szilvás, Cigánydűlő? A határban lévő hideg és mászhoz nem hasonlítható finom ízű vizet

adó kutakra? Eszünkbe jut-e a pacirtsászó, tücsökzene, a holtágból hallatszó békák koncertje, a felejtetetlen medinai napfelkelte, napnyugta? Az a fajta becsület és szeretet, amit a föld és a kenyér kapott? Sajnos ma már megszűnnek a barátságok, a beszélgetések, felváltotta a helyét a televízió. Az a vízió, amit készen kapunk, és egy álomvilágba repít bennünket. Ezért tartom fontosnak, hogy legyenek olyan hétköznapiakat meg-

szakító kikapcsolódások, melyek rendhagyó módon kiemelnek bennünket a megszokottból, s alkalmat teremtenek a közös múlt emlékezésére a szebb jövő tervezésére.

Ezúton szeretettel meghívom önöket a medinai művészeti napokra és a második elszármazottak találkozására, melynek időpontja 2011. szeptember 2-3.

Tisztelettel:
Vén Attila

Röpülj, lelkem, keresd meg hazámat!
Áll a régi ház még, zöld zsaluja
mögött halkul anyám melabúja:
ősz hajú, de gyermekarcú bánat.
Röpülj, lelkem, keresd meg hazámat!
Itt a szoba, melyben megszülettem,
melyet szemem legelőször látott;
itt a kert, amelyben építettem
homokból az első palotákat.
Amit én emeltem, mind homok volt:
de nagyapám háza bizton áll még
s éveimből, e fojtó romokból
hogy révébe meneküljek, vár még.
Babits

Önkormányzatunk mindig is fontos feladatának tekintette, illetve céljává tűzte ki településünk hírnevének öregbítését és a településen élő emberek alkotásainak felkarolását, bemutatását.

Medina Község Önkormányzata szeretné megjelentetni Csizmadia János amatőr író novelláskötetét.

Ezért is kérjük önöket, hogy anyagi lehetőségeikhez mérten, járuljanak hozzá Jani bácsi

könyvének megjelenéséhez. Támogatásukat pénztári befizetéssel, postai csekken vagy banki átutalással is megtehetik.

TISZTELT MEDINAIK!

- Számlaszámunk: Medina Község Önkormányzata egyéb bevételek beszédési számla
Völgység-Hegyhát Takarékszövetkezet
71800037-11154309.

Ezúton is megköszönjük támogató szándékukat, ezzel is hozzájárulván ahhoz, hogy a jövő nemzedéke megismerje a falunk múltját, melynek önök is részesei voltak.

Medina Község Önkormányzata

Medinai Művészeti Napok

2011 szeptember 2-3.

Szeptember 2. péntek

14 órától **Gyermek műsorok**
Vásári kavalkád

Katonai, rendőrségi bemutató
Tűzoltó bemutató
Kézműves foglalkozás

16 órától **Ünnepi testületi ülés**

Medináért emlékszóló átadása
Medina díszpolgára kitüntető cím átadása
Medina legidősebb emberének felköszöntése

19 órától **Koncertek**

Lowbau
SUB BASS MONSTER koncert
Helyi zenészek műsora
E.V.M. zenekar Székesfehérvár

Szeptember 3. szombat

10 órától

Toma és csapata (reneszánsz történeti játékok válogatása gyerekeknek felnőtteknek)
Elszármazottak érkezése, fogadása

10.30 órától

Istentisztelet, helye: Református templom
Koszorúzás Hőskert

11 órától

Elszármazottak köszöntése

12.30 órától

Honfoglalási lovasbemutató

14 órától

Csizmadia János dedikálással egybekötött könyvbemutatója és vására

15 órától

Kulturális programok

15.30 órától

Gasztronómiai érdekességek bemutatója és kóstolója Pannon Market Kft. (tésztaételek)

18 órától

Tombola sorsolás

19 órától

Szörényi Levente-Bródy János: Fehér Anna (Rock ballada)

21 órától

Tűzijáték

21.30 órától

BÁL Gáti zenekar

Nyílt nap az Apponyi-kiskastélyban!

A medinai művészeti napok programjaként 2011. szeptember 2-3-án nyílt nap az Apponyi-kiskastélyban!!!

Kastélylátogatás és veteránautó-bemutató.

A látogatásokra az alábbi időpontokban kerül sor

2011. szeptember 2-án 15.00 órától

2011. szeptember 3-án 9.00 órától.

Időpont-egyeztetés és jelentkezés munkanapokon 8.00-16.00 között az alábbi telefonszámon 74/434-010.

Jelentkezési határidő: 2011. augusztus 31.

Felhívjuk a tisztelt érdeklődők figyelmét, hogy a kastélyt csak a bejelentkezett látogatók tekinthetik meg!

Mindenkit szeretettel várunk!

Tartalom: EGY TALÁLKOZÁS EMLÉKÉRE • SZENT ISTVÁNTÓL AZ ÚJ KENYÉRIC • MESE • MINDENNAPI KENYERÜNK

Tájékoztató!

Tájékoztatjuk a lakosságot, hogy önkormányzatunk számlavezető pénzügyintézetet váltott, így a helyi adók befizetésének módja megváltozott. 2011. július 1-jétől a befizetéseiket ön-

kormányzatunk pénztárába, banki átutalással vagy banki befizetéssel teljesíthetik az értesítőn szereplő számlaszámokra.

Megértésüket köszönjük

Szent Istvántól az új kenyérig

Augusztus 20-án I. István szentté avatásának napjára (1083. augusztus 20.) emlékezünk, amely 1991-től államalapító Szent István napjaként ismét hivatalos állami és egyházi ünnep lett. A történelem során Szent István alakja és augusztus 20-a mindenki számára másként értelmezett és ideologizált ünneplést jelent.

TÖRVÉNYLÁTÓ NAPBÓL SZENT ISTVÁN NAPJA

A néphitt korában is e naphoz kötötte a gólyák útrakelését, a málnaszedés idejét, illetve a nap időjárásából következtettek az őszi gyümölcs-termésre. Ha szép idő volt, bő termést várhattak. István uralkodása alatt (1000–1038) augusztus közepe, pontosabban Nagyboldogasszony napja (augusztus 15.) a törvénylátó napok ideje volt Fejérváron, ahol ekkor ült össze a királyi tanács is. A nap későbbi jelentőségét növelhette, hogy 1038-ban István is épp augusztus közepén halt meg. István halála után augusztus közepe megmaradt törvénylátó napnak, a változás csak a lovagkirály László uralkodása alatt következett be. 1083-ban a korábban augusztus közepén, 15-én múlt törvénylátó nap átkerült 20-ára, és 1038-ban ezen a napon avatták szentté a fehérvári bazilikában I. Istvánt. Augusztus 20-a Nagy Lajos uralkodásától kezdve szerepel a naptárakban egyházi ünnepként.

Míg az István-kultusz kialakulásának kezdeti szakaszában a hatalmi, politikai szándék volt meghatározó, a második fázisban a vallási aspektus megerősödése tűnik szembe. Mondhatni: a „fentről” szervezett szentkultusz további legendák hozzátapadása révén „lefelé” terebélyesedett. A legendákkal és illusztrációkkal formált Szent István-kép, mely kegyetlen és szigorú, ámde igazságos fejedelmet festett le, inkább az uralom legitimitációját szolgálta, semmint a király személyes tiszteletének megalapozását a hívek körében. A tizenkettedik századtól a fejedelmek kultuszt jelentősen átalakította Szent István képének összefonódása a Mária-tisztelettel. Újabb változás 1686-ban következett be, amikor a törökökön győztes Szent Liga feje, XI. Ince pápa Buda elfoglalása után az egész kereszténység számára a vár visszafoglalásának napját jelölte meg Szent István ünnepeként (ez szeptember 2-a), ám az egyház továbbra is augusztus 16-án tartotta az ünne-

pet. Az egyházi reformok során aztán 1771-ben XIV. Benedek pápa erősen csökkentette az egyházi ünnepek számát, aminek ez a nap is áldozatul esett.

Mind Szent István, mind az új kenyér ünnepe újkori hagyomány, s a két ünnepnapot hol egyben, hol pedig szétválasztva, egyszer vallási, máskor állami ünneppé tették Magyarországon, mert nem lehetett az augusztus 20-i ünnepet kiiktatni. Adni kellett neki valami új jelentést, de úgy, hogy az újban legyen valami a régiből is. Mára egyházi és egyben állami, a köztársaság ünnepe augusztus 20. – mondta az MTA-nek Tátrai Zsuzsanna néprajztudós, az MTA Néprajzi Kutatóintézetének főmunkatársa. 1774. augusztus huszadikát, Szent István napját Mária Terézia (1717–1780) német-római császárné, magyar királynő tette országos ünneppé. Valójában a XIX. század elején, 1818-tól kezdődtek a rendszeres ünnepek, ekkor rendeztek első ízben körmenetet Szent István jobbjának a tiszteletére. Ezen részt vett a nádor, a hercegprímás, a papság, a helytartótanács, a katonai és polgári ha-

tóságok képviselői, a bencés Buda magisztrátusa, a diákok, a céhek zászlókkal vonultak fel, és zarándokoltak Budára az ország minden részéből. Az 1840-es évekre augusztus 20. már népi ünnep lett, a Gelérthegyről ágyúszóval adtak jelet az ünnepség kezdetéről. 1948-ig egyházi ünnep volt, 1948–49 között egy évig nevezték új kenyér ünnepének, 1949 után alkotmány ünnepe, 1970-ben „visszaszívárgott” az alkotmány mellé István, 1989-től ismét Szent István került előtérbe, mellé rendelték a Magyar Köztársaság ünnepét, de nem vesztett el a kenyérünnep jelleg sem. 1991-től hivatalos állami ünnep lett. Paraszti hagyományai nincsenek Szent István napjának, mert az István névnapot télen ülték meg, nyáron, aratás idején kisebb gondjuk is nagyobb volt annál, hogy ünnepeljenek. Egyes vidékeken az 1740-es években már voltak aratási fölvonulások, mint Bél Mátyás (1684–1749) Tractatus de rustica Hungarorum (A magyar vidéki élet-

ről) című művében írja: kalászközből font aratókoszorút vittek a kevés aratók az uraságnak. Már akkor szokás volt, hogy az aratást ünneppel fejezzék be. Aratóbál, áldomás új kenyérré többszázados szokás, de a két világháború közötti időkből, tehát a 20-as évektől emelték az ünnepet állami szintre. Az új kenyér ünneplésének gyökerei egyrészt a XVIII. századig nyúlnak vissza, a július 15-i liturgikus ünnephez, az apostolok oszlása napjához, ekkor szentelték meg az új kenyeret, és sütöttek kolduscipót, amit osztogattak a szegényeknek. Másrészt Darányi Ignác földművelésügyi miniszter 1899-ben rendeletben szorgalmazta az aratóünnep felújítását az agrármozgalmak lecsendesítésére, illetve a földesúr és az aratók közötti patriarchális jó viszony helyreállítása érdekében. Augusztus 20-ban sokféle ünnep csúszott össze, a vallási, az állami, benne előbb az alkotmány, majd a köztársaság és az új kenyér ünnepe. A nap népi ünnepély jellege megmaradt, sőt erősödött a különféle parádékkal, tisztavattással, tűzijátékkal, hagyományörző programokkal, mesterségek ünnepével.

Mindennapi kenyérünk

A kenyér ősmagyarkori jóvevényező, melynek jelentése kásaféle, darából készült ételféleség.

A honfoglalás korában (896) ez lepénykenyeret jelentett. Úgy lehet sejteni, hogy erjesztett, kelesztett, megkelt kenyeret a köznép a 13. század végétől (1280) ismerte meg egyre jobban, s ettől az időtől kezdve lett jelen a mindennapok táplálkozásában.

A paraszti réteghez tartozó döntő többség – 1950 tájáig a tejesztésig – otthon sütötte a kenyeret. Vidékenként, tájanként másból készült kenyeret fogyasztottak. Ismeretes: rozskenyér, rozs-kukorica kenyér, rozs-árpa kenyér, rozs-búza kenyér, kukoricakenyér.

A népi kenyérsütés 15-16 órát vett igénybe az előző nap délutánjától a másnap reggeli kisütésig. Az igazán szépen megkelt, s kellemes fogyasztású kenyeret a gyári élesztő elterjedése tette lehetővé az 1870-1880-as évektől kezdődően. Ennek ismerete előtt az előbbi sütésből megtartott maroknyi tészta, – Medinán ribli! – a kovászmag segítségével kelesztették a tésztát. Ennek a kovászmagnak a kölcsönkérését a néphit nagyon szigorúan tiltotta, mert istenverés éri a kérőt és az adakozót egyaránt!

A házi kenyérsütés minden időben és minden részletében asszonyi munka volt. A parasztasszonyok, amíg erejük engedte, a kenyérsütést megtartották maguknak, csak súlyos betegség, elgyengülés után engedték a dagasztást a fiatalabb, betanított lánynak a családból vagy a házasság révén idekerült menyecskének. A kemence fűtését a kenyér bevetését, ha botorkálva is – ha botorkálva is!, de maguk végezték. Általában egy kenyér 4-5 kilogrammos. Ha koldus vagy kéregető kenyeret kért, azt nem volt szabad megtagadni.

A kenyér kiemelkedő szimbólum a kereszténységben, és évszázadokon át a legfontosabb ételünk.

Az úrvacsora szent jegyei: a kenyér és a bor, melyeket valaki vagy valakik felajánlottak a kegyesség legszébb megnyilatkozásaként. Erre a célra mindig külön kenyeret sütöttek, fehér és magvas kenyeret. Táplálékaink közül a kenyér az, amely mindennap az aszta-

lunkra kerül. Ezért is nevezzük belevő falatnak, mindennapi kenyérnek. Voltak családok, ahol csak az apa szeghette meg a friss süttetű kenyeret, ő kanyaríthatta le az első szeletet. A nagyon jó barátot kenyeres pajtásnak is nevezték a faluba, sőt, aki másokhoz jó, segítőkész, arra azt mondták: olyan, mint egy falat kenyér, vagy „kenyérre lehetne kenni”.

A gazda már az aratást megelőzően megízlelte a búzaszemeket, a rozsszemeket, szétrágtá, s az ízekből következtetett a liszt minőségére.

Cseplés után azonnal megindultak a szekerek, kocsik a malom felé, rajta a búzával, rozssal megrakott dús hasú zsákokkal, hogy mielőbb friss új őrlésű lisztet vigyenek haza.

Jó kenyeret sütni nem mindenki tudott. Nagymértékben a liszt minősége befolyásolta a kenyér eltarthatóságát, de ehhez szükség volt a háziasszony tudására, odafigyelésére, tapasztalatára.

Az édesanya az eladósorba lévő lányát megtanította e fontos és nagyon kényes munkára. A faluban az volt a szokás, hogy a kenyérsütés feladatát a családba került új menyecske vette át a fokozatosan kiöregedő anyóstól. Az első alkalomkor a tapasztaltabb segítette, irányította az ifjút, de az is előfordult, hogy több alkalommal sikertelen volt a próbálkozás: ízetlen, keletlen, nehéz vagy szétfolyt, lapos kenyér lett. Ekkor bizony könnyen rásütötték a bélyeget az ifjú asszonyra: „hedergeti a farát, de kenyeret sütni, azt nem tud” – mondták a gonoszkodni akarók, aminek aztán hamarosan híre ment asszonyi körökben.

A gyakorlat alakította ki a család mennyiségi szükségletét, valamint a liszt minőségének és a tészta keménységének érzékelését. Soha nem sütöttek tisztán búzalisztból kenyeret! Fehérnek, fehér volt ugyan, de nagyon morzsálódott és túl könnyűnek bizonyult a paraszti gyomorhoz. A csupán rozslisztből készült kenyérre meg azt mondták, hogy „túl fekete, meg nehéz, megfekszi az ember hasát”. Keverték a két lisztet, míg meg nem találták a helyes arányt.

A kenyérsütés hetente jelentett elfoglaltságot. A hűvös kamrában tárolt lisztet előző délután a meleg

konyhába vitték, s beszitálták a dagasztóteknőbe, vagy csomós nyárfából faragott, csak kenyérsütés céljára használt melencébe. A késő esti kovászolást másnap hajnalban követte a tészta kidolgozása, formálása. A szépen megkelt kenyeret aztán vitték a pékhez. Az időközben áttüzesedett kemence, az elégett rőzse vagy ölfá akkora meleget szított, hogy benne a kenyér teljesen átsült, nemcsak megszáradt! A paraszat szétvonóval kihúzták, s a bevizesedett zsákkal, a pemettel teljesen megtisztították az alját a hamutól. Egyegy ügyes asszony a lapátra öntötte a tésztát, s a pék megmosdatta, szükség szerint megszúrkozta vagy megvágta, cédulával megjelölte, hogy kinek a tulajdona, s tolt a kemencébe. A bevetéstől számítva két óra elteltével megsült a kenyér. Ez idő alatt állandóan figyelni kellett a sülés gyorságát, mindannyit át kellett mozgatni, a kisebbeket előbb kiszedni. Sőt, a huzat szabályozásával a kezdetekben még a kenyerek magasságát is lehetett befolyásolni bizonyos fókig. A kemencéből kiszedett kenyérek még egyszer át lettek mosdatva, és ilyenkor fenséges illat járta át a környéket, a sült kenyér illata.

Azoknál a családoknál, ahol kisgyermek is volt, és az édesanya kedveskedni akart a csemetéjének, akkor pomposzt vagy lángost készített számára. Egy maroknyi, kerekre formázott kenyértésztát előbb tettek a kemencébe, s mire a teljes bevetés megtörtént, már meg is sült. A lángos ugyanez volt, csak újni vastagra nyújtva. Frissen, tejfölözve nagyon finom!

Híre is ment – mint minden rossz vagy jó indulatú pletykának –, hogy ki vagy kik azok, akik hétről hétre a legszebb kenyeret sütik. Ezek a menyecskék a szépen pirosodott, gyürkés, magas, kerek kenyeret a fejkön vitték a péktől a lakásukig, letakaratlanul. A két veknit meg a hónuk alatt. A lehetőség szerint mindenkivel megálltak beszélgetni, szót váltani, hadd lássák, hadd bámulják guszthusos étket.

A család heti szükséglete két vagy három kenyér. Általában úgy mérték, hogy egy szakajtó lisztből egy darab 4-5 kilós kenyér lesz. A meghűlt kenyeret abroszba takar-

va a hűvös kamrába vagy a pincébe vitték. Egy hét elmúltával, amikor nagy része már elfogyott, akkor sem lehetett rajta észrevenni az állott, savanyú illatot, és soha nem volt nyúlós!

A mindennapi kenyérre szükség is volt. Szinte minden családban voltak, akik „csipetkés bableveshez is kenyeret ettek”, erre azt mondták: nagyon kenyeres, vagy kenyeret eszi a kenyérről!

A munkából haza jövő édesapa mindig hozott a határból száraz kenyérsarkot – madárlátta kenyérdarabkát –, amit olyan jó volt elmajszolni, bármennyire is száraz volt.

Amennyire nehéz és verejtékes munkával lehetett megszerezni a kenyérnekvalót, annyira meg is becsülték. Nem volt szabad a leestet falatkát lábbal odébb kotorni, rátaposni, eldobni! Fel kellett venni, lefújni és megenni! Erre tanították a családban felnövő gyermekeket is.

Egész kenyeret csak felnőtt szeghetett, sok családban az apa, mert ő volt a kenyérkereső! A katolikusoknál az első vágás előtt a kenyér aljára keresztet rajzolt a késsel, így adva hálát az Istennek, hogy segítette a családot, hogy az asztalra kerülhessen a mindennapi kenyér.

Sok tapasztalt, idős gazda ősszel és tavasszal gyakran figyelte a szivárvány színeit, mert úgy tartották, hogy a sárga szín erejéből és sávjának szélességéből következtetni lehet a következő évi búza-termésre.

A kenyér héját sohasem vágta le. Fogzó kisgyermeknek különösen ajánlották, hogy kopjon az íny, s így az a betyár, fájdalmat okozó kis fogacska mihamarabb jöjjön elő. Még az idős, fog nélküliek is majszolgatták, gondolván, hátha újból kinő a foguk.

Ma már nagyon kevesen tudnak kenyeret sütni. Igaz, nincs is rá szükség, hiszen az ötvenes évek elejétől „szokott rá a nép a bolti kenyérre”, mert egyszerűen nem volt miből, hiába termeltek gabonát, minden elvitt a beszállítás!

A régiak friss, meleg kenyeret nem ettek, mondván, hogy megfekszi a gyomrot. Ma pedig ez a menő, mert, ha másnapos, úgyis a kukába megy.

Ma ez a mindennapi kenyér!

Konrád László helytörténész

MESE

Amikor már elcsitult és teljesen elhalkult, megszűnt a II. világháború zaja, amikor a háborúnak vége lett, és megnyugodtak az idegek, megszűnt a rettegés, a félelem, csak akkor kezdődhetett az új élet alakítása. Végre bekövetkezett a béke.

Ezután már események, történesek egymás után peregtek, alakították életüket. Az infláció trillió volt, kilátástalanság, szegénység, nélkülözés, mindenben és mindenkinek jellemzője volt. Az életben maradt emberekben a reményt csak a béke biztosította. Míg sokan nem tértek haza a háborúból, a fogságokból.

Ez a mese 62-65 évvel ezelőtt született. Ezt szeretném ennyi év távlatában elmondani az olvasóknak. Senkit nem akarok álomvilági mesével untatni, tehát valóságos írok.

Az új élet kezdetekor, 1945-ben kerültem én is Medinára. Itt kezdtem meg néptanítói munkámat 20 évesen. Nem itt születtem, mégis szülőfalumként megszerettem, és ma is tisztelettel emlékszem Medinára, az 51 év alatt együtt éreztem és együtt dolgoztam a falu lakóival. Örök hála kötelez engem a falu iránt, erről most nem akarok írni.

Fiatalok voltunk, sokunkat érdekelt a sport, főleg a labdarúgás. Egyesületet alakítottunk, neve: Medinai Sportegyesület lett. Elnökének a falu orvosát választottuk, akinek volt tekintélye és szigora. Szereztünk labdát, és verbuváló-

dott a csapat. Idősebb emberek lettek az irányítók és a szervezők. Megkezdődött az edzés, ismerkedés a játékosokkal és a labdával. Heti egyszeri háromórás edzés kötelező volt. aki fegyelmetlenül volt és igazolatlanul távol maradt, azt mellőztük. Már az edzéseinken is voltak látogatók.

Akkoriban még nem volt mozi, még tévé sem, egyetlen szórakozási lehetőség a meccsek látogatása volt vasárnaponként. Ha vidéken játszottunk, sokan kísérték bennünket, szívesen jöttek a lovasgazdák fogataikkal, vittek-hoztak minket és kísérőinket. Hangosan lelkesítették játékainkat, velünk együtt örültek vagy ritkábban szomorkodtak az eredményeinknek. Ezzel is támogattak, segítettek bennünket.

Önkéntes adományokból szereztük be a szükséges felszereléseket. A pénz értéktelen volt. Csergazdálkodással vásároltunk akkoriban. Lányok, asszonyok lábszárvédőket kötöttek, később a zöld-fehér mezünket mosták, vasalták. Szertárunk és szertárosunk is lett Kovács András személyében. Működött a MESE.

Annyira fejlődött és eredményes lett a játékunk, hogy a szomszédos községekkel rendszeres, versenyszerűen oda-vissza alapon játszottunk. Tolna községben alapított „Tóth-kupa” mérkőzéseink a második helyet nyertük el.

Ezen írással az a célom, hogy emlékeztessenek a volt játékosokra, és ezúton is megköszönjem sportszeretetüket és példamutatóikat. Az akkori csapatból már csak hárman élünk (80-on felül). De élnek az utódok, a leszármazottak, akiknek ezúton mondok köszönetet, és kérem őket, hálával és tisztelettel, emlékezzenek és gondoljanak sportszerető, példamutató elődeikre, rokonaikra.

A „Tóth-kupáért” küzdő csapat tagjai voltak:

Gagyí Sándor, dr. Varga József, Milosevity Milenkó, Benke Mihály, Kiss István, Papp Lajos, Szokics Ránkó, Rákics János, Gyimesi József, Gyurik János és személyem.

Többször pályára léptek még: Kalita Imre, Fekete László, Kőszegi Márton, Farkas István, Péter Albert, Nagy István, Parrag Sándor, Boros Antal, Molnár János, dr. Kocsis László, Hauer János (Fácánkertről), Scheffer József, Töttösi Sándor.

Külön kell említenem gyakori játékvezetőinket: (bírók) Rákics Györgyöt és Kurovszky Sándort, aki Tolnárol mindig kerékpárral érkezett. Sokáig edzőnk volt a fáradtságot nem ismerő Darányi László, Szedres v. á. főnöke.

Elnökünk volt: dr. Kisfaludy Kálmán Medina-Szedres háziorvosa, helyettese: Kovács András. Lelkes szurkolóink voltak: Szlányi Károly,

Balog Pál, Csizmadia János, Szokics Árszó, Kozics Szávó, Kozics Mihály, Alavánszky József, Mester István, Tóth Sándor, Ükös József, Törjék László, Solti Béla, Földesi Péter, Varga Lajos és Jankovics Lajos.

Azoktól, akiknek nevét a nagy akarás ellenére kihagytam, elnézést kérek, illetve hozzátartozóiktól.

Sport iránti elkötelezettségünket az is igazolja, hogy amikor az árvíz előntötte a pályánkat, ideiglenesen pályát alakítottunk ki Kozics György (Jéko) és Rafaleovics Météo gazdák szerűskertjén. Itt játszottunk Szedres ellen is. Ez is a lakosság támogatását igazolta.

Az 1956 utáni években mindenhol hanyatlott a futball iránti lelkesedés. Ez történt Medinán is. Érezhető volt valami nagy politikai változásnak az előszele. Be is következett, amitől félt a falu lakossága, az egyéni gazdálkodás megszüntetéséről. Ez az időszak már nem volt alkalmas a békés labdarúgás játékaira. Mindenki a nagy változások bizonytalanság foglalkoztatott. A falvak lakóit, főleg gazdáit a termelőszövetkezetek szervezése idegesítette és éjjel-nappal csak arról gondolkodott és döntéseit az agitátorok hada várta. Nehéz időszaka volt ez a falu lakosságának.

Nehezen, fájdalmas vajúdas után Medinán is átalakult a parasztság, a földműveléssel foglalkozók élete. Szerintem ez volt az oka az ígéretes falusi sportolás megszűnésének is.

A 60-as évek közepén Seffer József irányításával újra lángra kapott a sport iránti lelkesedés. Akkoriban nosztalgiamérgőzök is történt (erről fénykép is tanúskodik). De csak hamar kialakult a láng. Az új életforma nem kedvezett később sem a falusi sportolásnak.

1985 után ismét reméltük az új-kezdést, amikor építettük az öltözőt, és a pályát is áthelyeztük a köves út mellé, új kapukkal (Mezőgéptámogatással), valamint Siklósi Zoltán és Götz János segítségével. Ma is használatlan. Nem lett tartós és sikeres az elképzelés. Ma pedig már egyéb változások is nehezítik a kis falvak sportolási lehetőségeit. Csak ott van még falusi futball, ahol anyagi támogatás is biztosított.

Eddig tartott a Mese, ne fuss el véle! Emlékezz Te is!

Csajbók Kálmán
„mesélő”

Focicsapat balról jobbra: Rákics György, Töttösi Sándor, Gyurik János, Benke Mihály, dr. Kocsis László, dr. Varga József, Csajbók Kálmán, Péter Albert, Nagy István, Szokics Ránkó, Kőszegi Márton, Gagyí Sándor (félig)

Felhívás a medina-szőlőhegyi lakosság részére!

Ingyenes telefonos ügyintézés, időpont-egyeztetés!

Önkormányzatunk, 2011. szeptember 1-jétől ingyenes telefonvonalat épített ki az ügyintézés megkönnyítése érdekében.

A 06-80/666-066-os ingyenesen hívható telefonszámon (zöld szám) az alábbi ügyintézésekre van lehetőség:

- vérvétel időpontjának egyeztetése
  - gyógyszerrendelés, receptkiírás
  - védőnői szolgálat és gyermekorvosi időpont-egyeztetés
  - bolti bevásárlás
  - ebédszállítás egyeztetése
  - hivatali ügyintézés
- A betegszállítás időpontja változatlan (kedd,

péntek). Ezen napokon csak akkor megy ki a járat, ha előre jelzik a 06-80/666-066-os ingyenes telefonszámon! 2011. szeptember 1-jétől minden második csütörtök délután 13-14 óráig az önkormányzat ügyfélfogadást tart a szőlőhegyi művelődési házban.

Az első ügyfélfogadási nap 2011. szeptember 8.

MEDINA-SZŐLŐHEGYIEKNEK

Csizmadia János: Egy találkozás emlékére

Már nincsenek azokból az emberekből, akik értelmét látták, hogy itt a dombok tövében telepedjenek le.

- Ki volt az első?

- Ki volt az, aki után többen is jöttek?

Már talán senki sem tudja megmondani, nem készült írásos megemlékezés, nem tartották fontosnak. Az utókor csak annyit tud, a szülémtől vagy a papámtól hallottam - e meséből pedig nem derül ki a pontos dátum. De jöttek egymás után a pusztákról, a maguk gazdáit, a maguk urait akartak lenni. A takarékos, a szorgalom néha egy kis szerencse állt melléjük, és a sok verejtékes munka meghozta a gyümölcsöt. Lassan összekovácsolódtak egy összetartó közösség, egymás segítő, egymást becsülő családok, akik évszázadon keresztül példát mutattak munkából, emberségből. A medinaiak szőlőt kiszorította az uradalom Kápolna-szőlőhegyre, és a ma már erdők borította folyó menti dombokra. Négy-öt kilométert kellett gyalogni, mire valaki a szőlőbe ért. Préházat, pincét építettek, hogy legyen hol megpihenni, a bort tárolni, a szerszámokat berakni. Az első világháború előtt a kiöregedett gazdák kezdték eladogatni a szőlőket, messze volt, fárasztó a sok gyaloglás. Talán erre az időre tehető, amikor az első szőlőhegyiek megvásárolták egy-egy öreg szőlőt, a préházat lakássá alakították, volt, hol meghúzni magukat. A takarékos, szorgalmas asszonyok tojás-, túró-, tejföl-, csirke-, malaceladásból rakosgatták össze a filléreket, hogy megvegyék az óhajtott földet.

Egyre többen jöttek, és vásárolták az elég olcsó, elhanyagolt szőlőket. Ki hogy tudta - építkezett, közösen tömték a falakat, tető is került valamiből. A remény, a tenni akarás csodákat művelt. Ahogy lenni szokott, minden jót elront valami - kitért az első világháború. Megtorpant itt is a lendület, az asszonyokra, az öregekre, a gyerekekre maradt a munka, a fiatalok katonának mentek. A háború után egyre többen telepedtek le itt, a dombok aljában földeket osztottak - úgynevezett: proletárföldek. Négy-öt vitézi telek is itt kapott helyett, így bővült, gazdagodott ez a kis település. Az emberi összefogás, helytállás, az egymásért felelősséget érzett emberek olyan közösséget kovácsoltak össze, amelynek a sok viszontagság után is fellelni nyomaikat. A háború után iskola épült, 30-40 gyerek helyben tanulhatott, tudták, gyerek nélkül, iskola nélkül nincs fejlődés. Kisebb-nagyobb gazdaságok jöttek létre attól függően, ki hogy bírta a munkát, kinek hogy kedvezett a szerencse.

A II. világháború után kultúrotthon épült, kövesútról álmotak, villanyról és még sok-sok mindenről, ami hiányzott. De a politika, ez a mindenbe belekötő, világot átforgató, a sarkából kiforgató eszmék sok mindent tönkretettek. Bizonytalanná vált a jövő, képlékeny, változó lett a világ, mindenhez igazodni, mindent elfogadni, ha nehezen is, de kellett. Mire befogadta az elme, más, új valami született, új kihívás, új kétségek között kezdeni újra és újra. Bármilyen lassan dőcögve is lett út, villany, de a

felövő nemzedék elhagyta a régi fészket, máshol vert tanyát. A városba, mint mentőöbve kapaszkodtak, tanultak és szétszórdtak az egész országban. De még ma is, ha egy szőlőhegyi embert elszólít a halál, 100 kilométerrel hazautóznak, hogy búcsút mondjanak. Az összetartozás még ma is ott él a felnövekvő nemzedékben. Szinte testvéri szeretettel ölelik egymást. Ezt látták, tanulták a szülőktől - ezt a példát -, és követik. Az elődök tisztelete olyan erős kapcsolatok bizonyult, hogy összetart nem-

zedékeket. A kis temető a domboldalon lassan megtelik, megfáradt szívek pihennek. Keresztek hirdetik az utókornak őseik nevét.

Az elszármazottak találkozásán, aki tudott, megjelent. Volt boldog viszontlátás, boldog ölelés. A püspök úr, aki ezen a napon minden évben misét celebrált itt, a nyaralása színhelyén, Szőlőhegyen. A szeretetről be-

szélt, az összetartás szépségéről, a jószágáról, ami itt él az emberekben. Fohászodott Istenhez, hogy ezt a hitet tartsa meg ennek a kis közösségnek. Ebéd után kifogyhatatlan, megunhatatlan régi történetek elevenedtek meg, az őz hajú mesélő újra fiatal lesz.

Emlékszel? - és jönnek a régi emlékek egymás szavába vágva, kifogyhatatlanul, bugyog, mint forrás vize frissen, üdítően. Nevetés, kacagás ad egy olyan útravalót, ami az újabb találkozásig kitart. A nők sokan özvegyek, a sok munkában, az élet sok-sok terhében meggörnyedtek. A sors úgy rendelte, ők maradnak utoljára - ők temetnek, övük a keserű pohár. Itt vannak ők is - emlékeznek. A fájdalmat is jó elmondani, segít a biztató szó, enyhíti a fájdalmat egy-egy simogatás. Jó, ha van, aki meghallgat, akivel meg lehet osztani a gondokat, aki jó szóval enyhíti a fájdalmat. Mennyi tragédia, baj, öröm, siker hordozói vagyunk, mi minden, elfér az ember szívében néha-néha van, hogy kicsordul.

A szőlőhegyi emberek bármerre járnak, bárhova sodorta őket az élet, mindig szeretettel gondolnak erre, a dombok között megbúvó kis házára. Ez e kis háza úgy tekint fiaira, mint anya édes gyermekére mosollyal, szeretettel öleli keblére. Ők viszik magukkal az itt tanult csodát, a szeretetet, a szorgalmat, az összetartozást. Régi Szőlőhegyiek már alig vannak, pár család őrzi még az emlékeket fel-fel éleszti a hamu alatt pislákoló paraszat - még melegít -, még lángra kap, még vannak, akik örködnék fellette. Talán lesznek őrzői, lesznek, akik ápolják, ezt a tüzet, kár volna veszni hagyni - egy évszázad parazsa hamuvá válna.

Szőlőhegyi elszármazottak találkozója 2010

